

Az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezte a PKKB csoportvezető bírāja

A Pesti Központi Kerületi Bíróságon büntetőeljárás indult egy svéd állampolgárral szemben lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés vétsége miatt, az eljárás során dr. Cseterics Krisztián a vádlott védője, indítványt terjesztett elő előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére. dr. Vasvári Csaba a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója 2019. július 11-én meghozott és e napon véglegessé vált végzésével az eljárást felfüggesztette, és kezdeményezte az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását az alábbi kérdésekben:

Elsőként, „úgy kell-e értelmezni az EUSZ 6. cikk (1) bekezdését és a 2010/64/EU irányelv 5. cikk (2) bekezdését, hogy a tagállamnak az eljárás nyelvét nem ismerő terheltek tisztességes eljáráshoz való jogának biztosításához megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását kell létrehozni, vagy – ennek hiányában - más módon kell biztosítani, hogy a bírósági eljárásban a tolmácsolás minőségének megfelelésége ellenőrizhető legyen? Amennyiben az előbbi kérdést igennek kell megválaszolni, és az adott ügyben nem lehet a terhelt tájékoztatásának megtörténtét megállapítani az ellene felhozott gyanúsítás, a vád tárgyát illetően, ez esetben úgy kell-e értelmezni az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése és a 2012/13/EU irányelv 4. cikk (5) bekezdése és 6. cikk (1) bekezdését, hogy az eljárás a terhelt távollétében nem folytatható?”

Indokolásában rögzítette, az Európai Parlament és a Tanács büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010/64/EU irányelv megfelelő implementációja 2013 óta nem történt meg. Magyarországon nincs (közhiteles) nyilvántartása a tolmácsoknak és fordítóknak, és arra sincs szabályozás, hogy kit és milyen feltételek mellett lehet eseti tolmácsnak vagy fordítóknak kirendelni, minőségbiztosítás sem érvényesül.

Az eljárás további résztvevői, így a bíró sem tud meggyőződni a tolmácsolás minőségéről, helyességéről. „A magyar nyelvet nem ismerő terhelttel az első gyanúsított kihallgatása során tolmács közreműködésével közlik a gyanúsítást, és tájékoztatják eljárási jogairól, azonban a tolmács megfelelő szakismerete hiányában, sérülhet a terheltek tájékoztatáshoz való joga és védekezéshez való joga”.

Második kérdése szerint „úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és az Alapjogi Charta 47. cikkében és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában foglalt bírói függetlenség elvét”, hogy:

A bírói függetlenség elvének megsértését jelenti, „ha a bíróságok központi igazgatásának feladatait ellátó, Országgyűlés által kinevezett és kizárólag az Országgyűlés által elszámoltatható és felmenthető Országos Bírósági Hivatal elnöke egy bíróság elnöki pozícióját pályázati eljárás megkerülésével, tartósan az erre felhatalmazott bírói öngazgatási testületek véleményének figyelmen kívül hagyásával, ideiglenes megbízással tölti be?” Illetve, „amennyiben a fenti kérdést igennel kell megválaszolni, az adott ügyben eljáró bíró alappal tarthat attól, hogy őt bírói, igazgatási tevékenysége miatt jogtalan hátrány éri”, az ügyben biztosított-e a tisztességes eljárás?

A végzés indokolása rámutat arra, hogy a bírák kinevezésükben és előmenetelükben is függnek az OBH elnökének döntéseitől, hiszen az OBH elnöke befolyással van a bírák képzésére, a külföldi tanulmányúton való részvételi lehetőségére, és mindennapi munkájára is.

Amennyiben az OBH elnöke nem pályázat, hanem megbízás útján tölt be elnöki álláshelyet, nem érvényesül bírói öngazgatási kontroll. „A megbízott elnökön keresztül az OBH elnöke igen erős befolyást tud gyakorolni az ügyek elosztására, a bíró fegyelmi felelősségére, a bíró ítélkezési munkájának értékelésére is”, a bírót akár retorziók is érhetik.

Ismertette az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatát, ennek során felhívta a C-619/18. számú, C-64/16. számú és C-216/18. PPU. számú, C 508/18. és C 82/19. PPU egyesített ügyeket. Hivatkozott Tanchev főtanácsnoknak a C-585/18., C-624/18. és C-625/18. számú egyesített ügyben, a Lengyel Legfelsőbb Bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérdések kapcsán adott véleményére is. Kitért a határozat az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogára (Denisov v. Ukrajna és Ástráðsson v. Izland), a Velencei Bizottság 683/2012. számú ajánlására, valamint a GRECO 2015-ös jelentésére végül az *Európai Bírói Egyesület (EAJ) vizsgálóbizottságának 2019-es jelentésére is.*

Harmadik kérdése szerint: „úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és az Alapjogi Charta 47. cikkében és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában írt bírói függetlenség elvét, hogy:

Ezzel az elvvel nem összeegyeztethető az a helyzet, hogy 2018. szeptember 1. óta a magyar bírák a törvény szerint kisebb javadalmazásban részesülnek, mint a megfelelő szinten, azonos beosztással, azonos szolgálati idővel rendelkező ügyészek, és az ország gazdasági helyzetét figyelembe véve illetményük általában sem áll összhangban az általuk ellátott feladatok jelentőségével, különös tekintettel az igazgatási vezetők diszkrecionális jutalmazási gyakorlatára?” Ez esetben biztosított-e a tisztességes eljárás?

A határozat indokolása szerint a „2018. szeptember 1. napján hatályba lépett törvénymódosítás az ügyészek javadalmazását módosította, és a beosztási pótlékot 10-20%-kal, míg a vezetői pótlékokat 15-320%-kal megemelte, míg a bírák beosztási pótlékán nem történt változtatás. Megtört ezzel a korábbi évtizedes gyakorlat, miszerint a bírák azonos illetményt kapnak, mint a megfelelő szinten, azonos beosztással, azonos szolgálati idővel rendelkező ügyészek”. „A magyar bírák európai összehasonlításban is méltatlanul alacsony bérezése és az OBH elnökének jutalmazási gyakorlata általánosságban és rendszerszinten sértik a bírói függetlenséget”.

Indokolásul felhívta az Európai Unió Bíróságának gyakorlatát, hivatkozva a C-64/16. számú ügyre és az Associação Sindical dos Juizes Portugueses és a Tribunal de Contas között folyamatban lévő eljárásban feltett előzetes döntéshozatali kérdésre. Hangsúlyozta, hogy a bírói alapilletményhez képest magas, az OBH elnöke és bírósági vezetők által adott diszkrecionális juttatások felvetik a bírák befolyásolásának lehetőségét és a bírói függetlenség megsértését.

Kiemelte azt is, hogy az OBH elnökének jutalmazási gyakorlata ellen korábban az OBT és a *Magyar Bírói Egyesület is* felszólalt.